

לולב הגזול פרק שלישי סוכה

מ.א.

עין משפט נר מצוה

קד א מ"י פ"י מהלכות
שמיטה הלכה ט'
קב ב מ"י פ"י מהלכות
לולב הלכה י' ס'מ
ענין דין ד' וד' ס'מ
מרתק פ"י ט'
קד ג מ"י פ"י מהלכות
שמיטה הלכה ט'
קד ד מ"י פ"י מהלכות
לולב הלכה י' ס'מ
לפ"י קמח טו' ס'מ
מפת ס'מ טו' ס'מ
פ"י ד' ס'מ ט'
קד ה מ"י פ"י מהלכות
שמיטה הלכה ט'

רבינו חננאל

ואסיקא דמחלוקת ר' יוחנן ור' אלעזר ברבי פירות שביעית, שיהו פ"י שני, ושמעון לה מיהא דהניחא מי שיש לו סלע של שביעית, פ"י סלע שלקחה ברבי פירות שביעית, וביקש ליקח בה הלוק, כיצד עושה הולך אצל חנוני הרגיל אצלו ואומר לו תן לי סלע זו פירות ונתן לו, וחתרו ואומר לו, הרי פירות הללו שקצוהו ספק נתנוך לך במתנה, וחנוני אומר הרי סלע זו נתונה לך במתנה, והולך אומר הרי פירות הללו מחלוקת על פירות שיש לי בבית, ולוקח סלע זו מה שירצה, והנה הלוק על שביעית כמו פ"י שני, וקחתי יום מקח אין דרך חילול לא, כמאן כ"י אלעזר, אלא אם האמר מחלוקת ספקי ראשון, אבל ספקי שני דברי הכל אפי' (ד) (כ) (ד) חילול, הוא לא יוחנן ולא כ"י אלעזר, אלא ש"ס מחלוקת ספקי שני, ואי קשיא לך הא דהניחא אחר שביעית ואחר מעשר שני מחלוקת, מאי שביעית ודי שביעית הן, מוקמינן מעשר שני בהריה, וכי מעשר שני מחלול בביתו, והלא איני מחלול אלא בכסף שיש עליו צורה, אלא דרבי מעשר, שביעית נמי כרבי שביעית.

פ"קא משתריב בית המקדש התקין רבן יוחנן כל זכאי שהוא לולב ניטל כשענה במדינתו וכו' דרש לפקדו, מכלל דבעיא ררישה, ושיחא יום תקן כולו אסור לאכול בנספח כבר פירשנו במסכת ראש השנה.

דאפילו למ"ד פרק זה נזכר (פסחים דף כה, וס) אימתי דרבי יהודה לפרש וכמה לחלוק היינו דיומנין דבמה לחלוק ומ"מ דיומנין נמי היינו לפרש והא דלמרינן בהגזול קמא (ב"ק דף לו: וס) גבי מעות מעשר שני מעות של כזל והס כזבל למאי חזו ומשי דנין זיה כזמה ואסיק לה התם היינו כרבי מאיר דשרי אפילו לנחמיה לא נמי אפילו כרזנן והתם ללא אפטר בענין אחר ולפי מה שפ"י דרי מאיר שרי אפ"י לנחמיה לא יתכן מה שפירש בקונטרס פרק האובד (ב"מ דף נה:) דגבי דמאי מחללין אותו כסף על נחשת נחשת על הפירות ויחזור ויפדה את הפירות דדוקא כך דרך לעשות ולא מעלס לירושלים והכא אשכחן דלמרי"מ דמאי לחלל על הפירות שביעית ובלגד שעלו ויאלצו במקום דהכי עדיף משיחור ויפדה את הפירות:

פירות הללו נתונים לך במתנה, כדפי' קמח צירושלמי דשביעית כסוף פרק שמיני והמונני אומר לו הרי סלע נתון לך במתנה ובענין אחר לא סגי וידיק דלדך חילול אינו מדלל חילול המונוני לנחמיה סלע של בעל הבית על פירותיו של דרך מקח וממכר: ושיחא יום הגף כ"י אומר, הרבה מקטנט מיקון רבן יוחנן בן זכאי אלא הגף תרמי מיקון יחד להכי מני הכא יום הגף אבג גררל ותימה דנמנחות פרק רבי ישמעאל (דף סה:) לא הגף לולב אבג ההוא דיום הגף ופסקי דברא דר"ה (דף סג:) תמא הגף מרמי ועוד מקטנט עונא דמקון: **דאשתקד** קא הוה בית המקדש האיר המורה הוה סתיר, ואפילו לרבי יהושע דלמרא שמעמי שמקרינן אף על פי שאין בית צפ"ק דמגילה (ע"ל) הני מילי כשיש מוצח בניו אכל כלל מוצח לא כדמוכח דנחמס פרק קדשי קדשים (דף ט.) וס) דמזבח שפנס כל הקדשים שנשחטו שני פסולים ואין אוכלים בניו שרי מנחה ולא קדשי קדשים ואפילו קדשים קלים: **אי** נמי סמוך לשקיעת החמה דחסיס, שלא יוכלו להטמק בעומר תמחיל לילה ולא יספיקו להקריב קודם מזות למחר וי"מ דמירי עברז צ"ע סמוך לשקיעת החמה ולא יוכל לבקר צ"ע סמוך יקרו את העומר והיכן מגלות וקופות ושלש עשרה נפס ועלי שרת דברים הצריכין לעומר דמנת במנחות פ' ר' ישמעאל (דף טו.) דאי סמוך לשקיעת החמה דחסיס קאמר שהוא י"ט הא אין ציין בית המקדש דוחה י"ט כדאיתא פרק שני דשנועות (דף טו:) ולאו פירכא היא דתיקשי לן הא דקאמרינן לא לריכא דאיכתי צלילה הא נמי אמרינן התם דאין ציין בהמ"ק צלילה שנאמר וזיוס הקיס את המשכן ציוס מקימין אותו וצלילה אין מקימין אותו אלא על כרחין כריך לחלק כמו שפירש בקונטרס דהני מילי ציין בהני בידי אדם אכל מקדש העמיד בניו ומסוכלל יגלה ויבא מן השמים שנא' מקדש ה' כוננו ידך: ולקחמס

לשקיעת החמה דחסיס קאמר שהוא י"ט הא אין ציין בית המקדש דוחה י"ט כדאיתא פרק שני דשנועות (דף טו:) ולאו פירכא היא דתיקשי לן הא דקאמרינן לא לריכא דאיכתי צלילה הא נמי אמרינן התם דאין ציין בהמ"ק צלילה שנאמר וזיוס הקיס את המשכן ציוס מקימין אותו וצלילה אין מקימין אותו אלא על כרחין כריך לחלק כמו שפירש בקונטרס דהני מילי ציין בהני בידי אדם אכל מקדש העמיד בניו ומסוכלל יגלה ויבא מן השמים שנא' מקדש ה' כוננו ידך: ולקחמס

כוכרים, שאין מגדלים מהם ולודות ואפ"ה גזרו רבנן אטו נקבות: **אמר רב אשי מחלוקת**, דרבי אלעזר ורבי יוחנן: **כפרי ראשון**, כפירות שביעית הוא דל"ר אלעזר דרך חילול לא משום דריש קטורין: **פרי ע"י**, דמי שביעית: **והא דפניא**, כדרימא דמסייע ליה: **לקח לקח**, כזבלה צין כפרי ראשון צין דמיזר דקמי לקח כפרי צין ולא קמי חילול כפרי צין: **אידי דפני יושא לקח**, דל"ר פרי עמלו: **וביקש ליקח לו חלוק**, ואינו יכול התורה אמרה לאללה כחוק אמן (ה) ולא למורה וזה מתקיים לשנה הבאה: **הרגיל אללו**, שמתוך כך יעשה לו חפז: **וחזור ואומר לו**, למנוי: **הרי פירות הללו**, שמכרת לי שציו של חולין ונכנסו לקדושת שביעית ומתווס זה החמנה ואוכל אותם כשביעית והמונוני אומר לו ואני נומן לך כולל חולין זה שלל לחולין במתנה ובה ולוקח מאותו סלע כל מה שירצה והמונוני יאכל הכירות במתנה שביעית: **והא הכא**, דהא סלע פרי שני הוא דמי שביעית וקמי דלדך ליקח אלא מונוני ולהניחו שני נמי איכא מאן דפליג דאי כפרי סגי כדך חילול למה ילך אלא מונוני יקח פירות חולין שיש לו צימו שה סלע ומלגלו עליהם ויאלצו בתורה שביעית: **אלו**, אי אמר רב אשי הכי אמת: **מחלוקת כפרי ע"י**, כהא הוא דליכא למאן דשרי דך חילול אכל פרי ראשון כ'י: **והא דקמי**, כדרימא דמסייע לרי יוחנן אמת שביעית ואמת מעשרות מחללין אלא שביעית עמלו דרך חילול: **מעשר מעשר ממש**, כמיה וכו' יס למה שמעט עמלו יחללו על צממה וזה דלדך ומחללי אלא על המטבע דבר שיש עליו צורה: **במתני' במקדש שפנס**, כדרישין צמ"כ) מושמתם לפני ה' אלהים שנפת ימים (ויקרא כג) ולא כגזולין ו' ימים: **כדרימא**, צירושלם שאף הוא כגזולין: **ושיחא יום סוף**, של עומר דהיינו ט"ז ניסן כולו אסור נחמס ועבוד המקדש קיים משקד עומר היו אוקלין חשש צו ציוס כדמיני (סס) עד הביאסם וכו' שנת מורה כדאמר המורה משהאיר המורה דלאמר נמנחות (דף סה.) ככזב אחר אומר עד עמס היום הוא דהיינו האיר המורה וככזב אחר דאמר עד הביאסם הא כיצד צומן דליכא עומר עד הביאסם וצומן דליכא עומר עד עמס ואמר רבן יוחנן בן זכאי עליהם כל היום כדמפרש טעמא כגמלא:

ג' מהרה יבנה בית המקדש, וחזור דבר לאסורא דהשתא קרינא זיה עד הביאסם ואי הו נגני כמורכז לאכול כדאיר מורה כדן מורה אחיא למיכל נמי כדניינו ויאמרו אשתקד מי לא אכלנו כ'י: **דאיכתי איתם**, הך משאש דחיישינן למורה יבנה אימתי תגמור המלאכה דליכא למישא לאסור חדש כל היום דלאטריך לרבן יוחנן בן זכאי למיסק השתא כל היום משום סירכא דההוא יומא: **אי נימא דאיכתי כפריספר**, שלא נכנה עד יום ט"ז עמלו: **הרי הסיר האיר המורה**, ושפיר קאכלי דהואיל דהאיר המורה ואין מקדש בניו אכלי ההוא אלא יומא מחלול היום ולהן כסירכא דמיקרא נכלי וליכא אסירא דדואר בקדש העומר: **דפון**, כמסכת שביעית (טו) מוסרין, כחדש: **מחלול היום וסלון**, לפי שידעים שאין צ"ד מתעללים בו מלהקריבו קודם מזות: **לא לריכא דאיכתי צלילה**, אלו נמי צלילה וזכרינן אותו שחזבו מימיו וטוחנין אותו נחמס של גרוסות ומניפין אותו צ"ג נפה כנסה דקדא כדאמרינן התם וזה שלא יוכלו להתעסק צו תמחיל לילה לא יספיקו להקריבו למחר קודם מזות: **אי נמי**, דל"ר בית המקדש צלילה דמכרי ציוס הקיס ולא כדמיסר שאז' י"ט קדיל' כשנועות (סס) דאין ציין ב"ה דוחה י"ט ה"מ ציין בהני בידי אדם אכל מקדש העמיד שאלו מצפין בניו ומסוכלל הוא יגלה ויבא מן השמים שנא' (שמות טו) מקדש ה' כוננו ידך: **כשעט ר' יהודה**, אותה שטה שיהי ר' יהודה שיהי ממלמדי תלמידיו דורש אחריו דרש גם הוא צימו: (שם טו.)

(א) וריה ל.ג. (ב) וריה ל.ג. (ג) וריה ל.ג. (ד) וריה ל.ג. (ה) וריה ל.ג. (ו) וריה ל.ג. (ז) וריה ל.ג. (ח) וריה ל.ג. (ט) וריה ל.ג. (י) וריה ל.ג. (יא) וריה ל.ג. (יב) וריה ל.ג. (יג) וריה ל.ג. (יד) וריה ל.ג. (טו) וריה ל.ג. (טז) וריה ל.ג. (יז) וריה ל.ג. (יח) וריה ל.ג. (יט) וריה ל.ג. (כ)

תורה אור השלם

1. ונתחמד בבקש ה' ויקח יום אחד. ויקח יום אחד. ויקח יום אחד. ויקח יום אחד.

הנהגות הב"ח

(ה) ר"ח ד"ה ויקח לו וכו' כחוק המון זה כ"ל וכו' ולא למורה נחמס:

מוסף רש"י

בראשונה היה לולב ניטל במקדש שבעה ימים ושמעון לפני אלהים שבעת ימים. דברימה יום אחד. דברימה יום אחד. דברימה יום אחד. דברימה יום אחד.

הוא היה כולו אסור. ויהי אומר עד הביאסם וכו' שנת מורה כדאמר המורה משהאיר המורה דלאמר נמנחות (דף סה.) ככזב אחר אומר עד עמס היום הוא דהיינו האיר המורה וככזב אחר דאמר עד הביאסם הא כיצד צומן דליכא עומר עד הביאסם וצומן דליכא עומר עד עמס ואמר רבן יוחנן בן זכאי עליהם כל היום כדמפרש טעמא כגמלא: